

Lövey

A HÁZ

A házat apám tervezte és építette, és amennyire tudom, ez volt élete egyetlen teljesítménye. Elvégezte ugyan a mérnöki fakultást, de sosem szorult rá, hogy dolgozzon. Anyám is, ő is, elég gazdagok voltak ahhoz, hogy ne kelljen a megélhetően töprengeniük, elég ötletdúsak is, hogy kedvteléseik kitöltsenek egy hosszú életet. De hát a kamion nem adta meg az elsőbbséget, és a kis ezüstszerű sportautó karosszériája nem óvhatta meg őket egy tucatnyi tonna ellenében.

A szüleim élete olyan magától értetődő, irigylésre méltó természetességgel folyt, ami szinte hihetetlen műanyaggal és hírközléssel zsúfolt világunkban. Ettek, ha éhesek voltak, szerették egymást, egzotikus tájakra utaztak, vagy órákig reggeliztek a saját kertjükben, mindig éppen azt, amihez kedvük támadt. Alig hiszem, hogy szépséges, szőke hajú anyám végigolvasott volna egy Thomas Mann-könyvet, vagy hogy apám az egyetlenen kívül törte volna magát, hogy valamit elérjen. Nem mintha ostobák vagy részvétlenek lettek volna, dehogya. Pusztán boldogok voltak.

A módnak, ahogy éltek, megtestesítője, csúcsteljesítménye a ház. Lejtős, többholdnyi kert felső végébe épült, oda, ahol a telek hirtelen meredekbe fordul. Ettől első pillantásra olyan, mintha félig támaszkodnék, félig cseppkőként függne a hegyoldalon. Apámat megihlették a környező sziklák, a táj, Le Corbusier, anyám szőkesége és diós kalácsa, ezért az épület leginkább egy futurista látomás és egy viktoriánus álom keverékére hasonlít. Tornokok, beugrók, díszszökőkutak és mozaikok – ez utóbbiak pompeji modorban. Minden fal hófehér, és mintha egyetlen kőre vagy gerendára sem lenne érvényes a gravitáció. A szüleim életében hetente egyszer még turisták is bebozsáttatást nyertek, hogy kellőképpen ámuldozhassanak és pocsek felvételeket készíthessenek.

Ami engem illet, még ötéves sem voltam, amikor felfedeztem, hogy fantasztikus, semmihez sem hasonlítható játékszer van a birtokomban: a tulajdon agyvelőm. Mint ahogy a csecsemő ismerkedik a végtagjaival, lábujjait harapdálja, vagy a tenyerét nézi elmerülten, én is így ismerkedtem a gondolkodás, a tudás birtokba vehetőségével. Senki nem emlékszik, hogy tanultam meg olvasni. Mikor iskolába mentem, már tudtam, és nemcsak azt, sok minden mást is. Hamarosan átírtak egy speciális magániskolába, ahonnan korengedménnyel kerültem az egyetemre. A kollégiumban ért utol a szüleim halálhíre is, néhány hétre szokatlan csendet teremtve a körülvevő világban.

Kémiából, fizikából és matematikából diplomáztam. Nem volt nehéz állást kapnom. Pontosabban az okozott gondot, hogy *ne* kapjak állást. Nem akartam belekeveredni semmilyen haditechnikai fejlesztésbe, nagyiparba, azonkívül nem akartam bezárni magam egyetlen kutatási területre sem. Végül egy környékbeli kisebb gyógyszerárban helyezkedtem el. Ma már többmillióس nagyvállalat, jórészt nekem köszönhetően.

Néha nem tudom, nem lett volna-e okosabb, ha messzebbre megyek, el a vidékről, ahol születtem, ahol a szüleim háza áll. Bárkivel ismerkedtem meg, az első kérdés mindig ugyanarra vonatkozott, ha be akartak mutatni valakinek, egyetlen módját válasz-

tották az azonosításomnak. „Ismerkedj meg Peterrel” – mondták. – „Peter Sappshow, tudod, ő lakik abban a fantasztikus házban.”

Bárki vagy is, bárhogy élsz is, nyilván nem akarod, hogy egyetlen ismertetőjeled legyen a körülvevő világban: a hely, ahol élsz. Különösen nem akkor, ha egy bolondos, kétes ízléssel tervezett épületről van szó.

Miért nem adtam el vagy bérbe, vagy költöztem máshová, nem tudom. Talán pusztán lustaságból, talán mégis a szüleim emléke kötött ide. Ott maradtam, de a magam módján mégis bosszút álltam. Véget vetettem a turistalátogatásoknak, egyetlen kóbor kíváncsiszkodót sem engedtem be, és én magam is belső száműzetésbe vonultam. Gyakorlatilag csak a legfelső emeleten lévő szobákat használtam, és bezártam minden feleslegesnek ítélt helyiséget. A toronyban lévő impozáns társalgót, a ház legszebb termét átalakítottam dolgozószobává. Az egész épületből ezt a szobát szerettem egyedül. A majdnem teljes kört bezáró falakat hatalmas ablakok szabdalják, tág kilátást nyújtva az egyre roskadó, kisebbedő dombok vonulatára, a városra, a távoli hegyekre, amiket mindig közelebbinek éreztem, mint bármi más. Tiszta napokon úgy tűnt, dolgozószobám egy szinten lebeg a hófoltos csúcsokkal. Ahogy teltek az évek, egyre kevesebbet és kevesebbet jártam emberek közé. A munkám, vagy mondjam úgy, munkáim, teljes egészében lekötöttek, nem is lekötöttek: elbűvöltek, lenyűgöztek, boldoggá tettek. Az agyam pedig, ez az idők folyamán egyre hatalmasabbá, érdekesebbé váló játékszer, diadalmas gyönyörűséggel töltött el. Egy percre sem unatkoztam, nem éreztem magam egyedül. Tele voltam ötletekkel, az egyik hozta a másikat, már-már képtelen voltam lépést tartani velük.

Ebben az időben mint egy csodálók nélkül maradt szépasszony, olyan volt a ház. Én nem törődtem azzal, hogy a szobanövényeket ápoljam vagy a használatlan szobákat szellőztessem. A takarítónőnek, aki hetente kétszer nyert bebocsáttatást néhány kurta órára, nem jutott ideje efféle apróságokra. Az első években még sopánkodott: „a mamája idejében nem így volt, kérem”, hajtogatta. De aztán évek jöttek, évek múltak, és a következő takarítóasszony már nem ismerte a szüleimet. Nem mintha a sopánkodás bármin változtatott volna. Engem tökéletesen hidegen hagyott az épület állapota, sőt. Emlékszem, amikor egy kiadós eső után a homlokzati fal mozaikjának egy darabja leesett, szinte perverz örömet éreztem. Mintha ez az aprócska sérülés bebizonyította volna, hogy hebehurgya és törvényen kívüli kinézete ellenére a ház mégiscsak erre a sáros földgolyóra épült.

A negyvenedik születésnapomon kezdődött, a városi laborban. Hogy mi történt pontosan, azt mások elbeszéléséből tudom. Állítólag már reggel furcsán viselkedtem, sápadtabb voltam a megszokottnál. Ingerlékenyebb. Átnéztem az eredménylistát egy hétvégén lefutott analízisről, aztán leültem a komputer elé. Talán negyedórát dolgozhattam, amikor egyszerre minden látható ok nélkül dühöngeni kezdtem, valamilyen polimereket átkozva. Senki nem értette, mit akarok, de mindenesetre felfigyeltek, közelebb jöttek. A következő pillanatban összeestem, és komolyan megsérülhettem volna, ha nincsenek ott a többiek.

Arra ébredtem fel, hogy iszonyúan szomjas vagyok, és hogy egy affektált orrhang azt kérdezi: „Hivtátok a mentőt?” Valaki egy poharat nyújtott felém, pedig emlékszem, hogy nem kértem fennhangon. A viznek mocsok klórizé volt, de jólesett. Visszaadtam a poharat, egyetlen szó kíséretében: „még”. Akkor vettem észre, hogy egy nőhöz beszélek, hogy egy nő hozta a vizet is, és fordul el, hogy újabb pohárral hozzon. „Kérem.” Tettem hozzá, valami réges-rég elfelejtett szabálytörődék emlékéitől

kényszerítve. A nő megfordult, meglepetésében felhúzta a szemöldökét, a szája széle hullámot vetett. Mintha a vonásai sem tudnák eldönteni, hogy csodálkozzanak vagy inkább mulassanak a helyzeten. Kiittam az újabb pohár vizet, és felültem.

Valahonnan előkerült egy fehér köpenyes, himlőhelyes férfi. Kizavarta a körülállókát. Megvizsgált, kérdéseket tett fel. Végül azt mondta.

– A túlfeszített munka. Ismerjük ezt. Mikor volt utoljára szabadságon, professor úr?

– Nem vagyok professor – morogtam. Ő rám mosolygott.

– Tudom. Pontosan tudom, hogy ki maga. Abban a nagy, furcsa házban lakik, ugye? A környéken mindenki ismeri, és persze magát is.

Semmit nem feleltem. Fáradt voltam, elgyötört. Pár percnyi nyugalomra vágytam, hogy aztán felkelhessek és folytathassam a munkát. De a pasas nem volt olyan ostoba, mint első pillantásra látszott.

– Már arra gondol, hogy mikor megyek el, és mikor ülhet vissza a számítógépéhez, ugye? A maga helyében nem tenném. Telefonáljon taxiért. Van valaki otthon magánál? Nincs? Hívja fel a bejárónőjét, hogy nézzen magára. Ne jöjjön be ezen a héten. Pihenjen. Szívem szerint egy rövid kórházi kivizsgálást javasolnék, de hát... – reménytelen gesztussal fejezte be a mondatot. Kinyitotta az ajtót.

Egy másodpercre nevetethnékem támadt. Mint egy nem létező üvegfal mögött egy nagyon is valós akváriumban a halak, úgy tömörültek a munkatársaim az ajtókeretben. Az arcokon ülő néma feszültség, a hangadás kezdeti fázisában megmerevedett szájak csak még erősebbé tették a hasonlatosságot. A fehér köpenyesre is hathatott az állókép, mert feléjük fordult, mint egy tiszteletbeli család felé.

– Ne engedjék dolgozni egy darabig. Vigyék haza. Beszéljenek a lelkére – mondta.

Megvártam, amíg eltűnik a képből, és csak akkor szólaltam meg.

– Ostobaság. Tökéletesen jól vagyok. Van munkájuk elég, nem? Egyedül is haza tudok menni, megvan a jogositványom. – Meg az otthoni laboratóriumom is, tettem hozzá magamban.

Figyeltem, ahogy lassacskán, bizonytalan arccal szétszóródtak, mint a megszidott iskolás gyerekek. Megint csak nevetethnékem támadt. A helyzet, fizikai megviseltségemet nem tekintve, szórakoztatott. Elindultam a folyosón, koncentráltam, hogy lehetőleg ingadozás és botlás nélkül érjek el a felvonóig.

A lift kivételesen rögtön jött. Alig vártam, hogy a súlyos fémajtók a helyükre gördüljenek, és én szabadon engedhessem vigyázzban álló vonásaimat. Az utolsó pillanatban, szinte a résen oldalazva, egy nő csusszant be a fülkébe. Megismertem, ugyanaz volt, aki a vizet hozta. Bosszantott. Jelenléte még ötven másodperc önfegyelemre kényszerített. Vártam, hogy melyik gombot nyomja meg, de csak állt a falnak dőlve, szótlánul. Az a kényelmetlen érzésem támadt, hogy akar tőlem valamit.

– Hova megy? – kérdeztem mogorván.

– Az alagsorba – felelte semleges hangon. – Hazaviszem magát.

Valami azonosíthatatlan hangot adhattam. Ő mosolygott. Nem kihívóan, inkább fáradtan. – A többiek mind a beosztottjai. Maga rájuk parancsol, aztán egy fának vezet a kocsiját – magyarázta. – Egyébként melyik az?

Megmutattam. Kinyitottam az ajtót, a kezébe nyomtam a slusszkulcsot, hogy szolgálja ki magát, és bezökentem az ülésre. Hátradőltem, megtámasztottam a fejem, és pihentem. Lehet, hogy igaza van az orvosnak. Az út a labortól a parkolóig kifárasztott. Nem bántam, hogy nem kell vezetnem.

– Végig a körgyűrűn. Az M8-ason északra, a leágazást majd megmutatom – mondtam.

Már az autópályán jártunk, amikor újra megszólaltam. – Ha maga nem a beosztottam, hogy került a laborba? És hogyhogya nem ismerem?

Fél szemét a visszapillantó tükrön tartva, gépiesen válaszolt.

– Ösztöndíjon vagyok itt kilenc hónapra. Egy emelettel feljebb dolgozom, és ahányszor eddig átjött, hogy tárgyaljon a főnökömmel, túlságosan el volt foglalva a saját gondolataival. Hol forduljak le?

– A következő után kettővel. Közvetlenül a nagy benzinkút előtt. Hogy hívják?

– Francescának. A többivel ne törődjön, úgysem tudja kimondani.

– Amerikai?

– Olasz vagyok.

– Nem gondoltam volna, hogy nem angol az anyanyelve.

Elmosolyodott, és egy pillanatra levette a szemét az útról. – Köszönöm. Amerikában jártam egyetemre – mondta. – Messzire van még?

– Hogy? Még körülbelül tíz mérföld.

Nem kérdeztem többet. Hosszú évek óta először jöttem végig ezen az úton úgy, hogy nem kellett a vezetésre figyelnem. A tájat néztem. Sok minden megváltozott, házak, növények, utcarészletek.

Arra sem emlékeztem, hogy a kertem ennyire elvadult volna. A kocsiból nézve minden egymásba gabalyodó virág- és indahullámnak látszott, a fákat derékig cserjék takarták. Én magam is nehezen ismertem fel a kerti sétányok helyét. Az út élesen balra kanyarodott, hirtelen felbukkant a ház.

A nő halkat füttyentett vagy inkább csak szisszentett a fogai között.

– Maga itt lakik? – kérdezte.

Felé fordultam, majdnem ellenségesen. – Van kifogása ellene?

– Dehogya. Megengedi, hogy bekísérjem? Vagy maga hív nekem egy taxit?

Hirtelen elszégyelltem magam. Végül is szivességet tett nekem, és rámenőssége nem volt azonos a tolakodással.

– Vigye el nyugodtan a kocsimat, és hagyja az intézet garázsában. Majd legközelebb valamelyik másik kocsival megyek be vagy taxival.

Bólintott. – Köszönöm. De ha nem bánja, azért jobb szeretném a házon belül látni. Legalább ülve, ha nem fekve.

Furcsán nézhettem rá, mert vállat vont. – Én persze nem ismerem magát, de szerintem ramatnyul néz ki.

Mit lehet erre felelni? Együtt bementünk a házba, felkapaszkodtam az emeletre (életemben először bántam, hogy itt rendezkedtem be), és tüntetően leültem a házi számítógép elé. Még az ellenőrző program sem futott le, amikor fekete karikák kezdtek el korzózni a szemem előtt. Felálltam, közben véletlenül megtámaszkodtam a billentyűzeten, amire a gép sértődött csipogással és egy hibäuzenettel reagált.

Fogalmam sincs, honnan tudhatta, hogy melyik a hálószobám, de mire tiltakozhatam volna, már ott voltunk. Gondolkodás nélkül megszabadított a zakómtól és a cipőmtől, és majdhogynem lelökött az ágyamra. Amikor a telefonért nyúlt, megszólaltam.

– Hagyja. Mindjárt jobban leszek. Igaza volt a dokinak, egy kis pihenésre van szükségem.

Szemöldöke közé kettős ránc mélyült. Láttam, hogy komolyan aggódik, és habozik, hallgasson-e rám. Végül mély levegőt vett.

– Kössünk alkut. Maga nem próbál meg felkelni, nyugton marad. Ha két-három órán belül jobban lesz, békén hagyom a telefont. Ha nem... – vállat vont. – Szívesebben látnám magát kórházban.

Nem esett nehezemre engedelmeskedni. Leraktam a fejem, és már aludtam is. Mire felébredtem, jócskán elmúlt dél. Hasonlíthatatlanul jobban éreztem magam, a fejem a helyére került, a kezem nem remegett. Csak az az ostoba szomjúság kintzott megint. Éppen elszántam magam, hogy elkirándulok a fürdőszobacsapig, és azon morfondíroztam, hol lehet a nő, amikor megjelent az ajtóban. Korábbi, aggóató arckifejezését viselte, amely azonban megenyhült, amikor meglátott.

– Jobban van? – kérdezte.

– Aha, azt hiszem – mondtam, és visszahuppantam az ágyra. Nem akartam, hogy tápázkodni lásson.

– Nem éhes vagy szomjas? Hozzak valamit?

– Igazán kedves, de nem akarom az egész napját...

Félbeszakított. Nyugodtan, majdnem mulatva. – Tudom, hogy a fenébe kíván. Hadd nyugtassam meg. Amíg aludt, felforraltam egy zacskós levest. Felhozom, megvárom, amíg megeszi, aztán már itt sem vagyok.

Figyelemre méltóan rövid távollétét felhasználta egy látogatásra a fürdőszobában. Szívesen váltottam volna inget is, de arra nem maradt időm. Azt hiszem, akkor néztem meg először, amikor bejött a levestel és a teával. Hosszú, hullámos haja volt, gömbölyű, fehér homloka és nagy barna szeme, mint a reneszánsz madonnáknak, de a hasonlóság ezzel véget is ért. Annak ellenére, hogy tálcát tartott a kezében, és éppen betegápoláshoz készülődött, nem volt benne semmi anyáskodó. Asztalt húzott az ágy elé, lepakolt rá, és közben csak úgy mellékesen megjegyezte.

– Szép nagy háza van.

– Körbenézett?

– Aha. A kertben is jártam. Kívülről még érdekesebb. Körüveszi valami titokzatoság. De egy csomó szoba úgy nézett ki, mint amit évek óta nem használtak. Azt hittem, hogy ilyen házak csak a mesében vannak vagy legfeljebb Amerikában. Olyan... olyan... – kereste a szót, és én közbevettem, bosszúsán, ha nem éppen dühösen.

– Mintha Walt Disney tervezte volna, mi?

Rám nézett, higgadtan, értetlenül. – Nem. Egyáltalán. De mintha Csipkerózsika aludna benne valahol – felnevetett –, csak itt a toronyszobában számítógép van, nem rokka. – Hirtelen hangot váltott. – Megette a levesét. Jobban van. Megyek.

Ránéztem megint, és nem bántam, hogy itt van. Az sem bántott, ahogy a házról beszélt. Nem tartotta sem nevetségesnek, sem abszurdnak, csak éppen különlegesnek. Azt nem hiszem, hogy mosolyogtam volna, de, hogy megváltoztak a vonásaim, azt lemérhettem az ő arckifejezésén.

– Köszönöm, hogy hazahozott – mondtam. – Én most alighanem újra aludni fogok. Maradjon, ha van kedve, nézzen körül. A slusszkulcsot leadhatja bárkinek a laborban.

Másnap dél felé járt, amikor becsöngetett. Az egyik kezében az aktatáskámat tartotta, a másikban egy „vegye-vigye” vendéglő reklámszatyrát, mindkettőt kicsit védekezőn maga elé nyújtva.

– Meg akartam nézni a házat egy kicsit alaposabban. Meg magát is, hogy hogy van. Meg gondoltam, hátha éhes.

Akkor már legalább öt éve nem volt konstans barátnőm, de nem voltam sem hülye,

sem vak. Különösen az utóbbi nem. Látnom kellett, hogy az egész nő átalakult. Nem a ruhája, haja, még csak nem is a viselkedése. Nem ilyen külsőleges dolgok. Talán a mozgása, talán ahogy a levegőt vette? Tegnap csak segíteni akart. Tegnap még nem számított, hogy férfi vagyok.

– Fáradjon beljebb – mondtam, és félreálltam az ajtóból.

Visszatekintve, azt hiszem, ez az epizód tökéletesen jellemezte Francescát. Mindig nyilvánvalóvá tette, hogy mit akar, aztán megtorpant, és figyelt. A várakozás sokszor csak jelképes volt, másodpercnyi, de mindig hagyott időt, hogy a másik dönthessen, és a reakció szerint továbbment vagy visszavonult. Ez a tulajdonsága volt a belépő kapcsolatunkhoz. Nem tudtam volna egy olyan nővel együtt élni, aki nem fogadja el a munkámat, ezernyi hóbortomat, aki nem elégszik meg a maradék időmmel és energiámmal. Francesca megelégedett. Talán emiatt, talán azért, mert valóban igazi nő volt, keveréke a kifürkészhetetlennek és magától értetődőnek, egyre több időm jutott rá, míg végül elérkeztünk egy ponthoz, amikor ő kívánt több szabadságot. Élveztem, ahogy beszélt, ahogy öltözködött, ahogy evett. Ő tanított meg, hogyan kell csigát, kagylót, tengeri herkentyűt csemegézni, és rengeteget nevetett kezdeti próbálkozásaimon. Szomorú vagy komikus, de vele fedeztem fel a szexualitás jó néhány addig ismeretlen örömét, és ő volt az első nő, akivel *utána* is beszélgettem, csupaszon, békeségben elnyúlva.

Szeretett fél könyökre dőlve, kicsit oldalról és lefelé nézni rám, miközben mutatóujjával végtelen, egymásba forduló idomokat rajzolt a testemre. Egy ilyen alkalommal történt, hogy megkérdeztem, végül is mért kezdett ki velem.

– Nem vagyok biztos benne, hogy örülni fogsz, ha megtudod – mondta, és ha történetesen középkori bársonyruhában van, erre a mosolyra mondhattam volna, hogy tartózkodó. Anyaszült meztelenül, egy harapás nyomával a vállamon ez a jelző nem tűnt időszerűnek.

– Amikor azt a pohár vizet hoztam, emlékszel, a laboratóriumban, te olyan nyomortul voltál, és mégis megpróbáltál udvarias maradni, az olyan megindító volt... és amikor hazahoztalak, és el akartad játszani a rettenthetetlen férfit... az is mulattatott, de leginkább a ház, a házad...

– Hogyan? – Tudtam, hogy Francesca szereti az épületet. Pontosabban, mániákusan érdeklődik iránta. Kapcsolatunk kezdete óta módszeresen végigment a szobákon, felbérelte a takarítóasszonyt, elkönyörögte a lomkamra kulcsát, és nem helyreállította az eredeti állapotot, mert azt nem ismerte, hanem újratertette a berendezést. Az eredmény engem sem hagyott hidegen. Közös játékunk, szertartásunk lett a szoba kiválasztása, ahol vacsorázunk. Folyton hurcolkodtunk, hangulataink szerint változtatva a helyiségeket. De hogy a ház *miatt* lenne velem?

Nevetett, mint aki tökéletesen átlát rajtam. – Nem úgy, te buta – mondta. – De pokolian kíváncsivá tett, hogy ki lehet az az ember, aki egy *ilyen* házban lakik, és, és... tudomást sem vesz róla. Egyébként pedig... Sosem mondták még neked, hogy jóképű férfi vagy? – megint nevetett gonoszán, csipkelődve. – Hmm, azt hiszem, igazán szép fiú lehettél úgy húsz éve. Fogadjunk, hogy nem hagytak neked békét a lányok.

Nem akartam mondani, hogy a lányoknak nem sok esélyük volt akkoriban nálam, azt még kevésbé, hogy sosem gondoltam úgy magamra, hogy szép vagyok. Azt hiszem, látszott rajtam a zavar. Francesca lehajolt, puhán szájon csókolt, de nem állt meg itt, elkalandozott a nyakamra, vállamra, karomra. Viszonoztam a csókjait, és igyekeztem

hatáskörömbé vonni minden elérhető felületet. A bokáját csókoltam, a lábikráját, a térdhajlatát. Ahogy érintésnyi távolságról néztem a bőrét, hirtelen feltűntek a kékesen, tapinthatóan áttűnő visszerek. Biztos ott voltak tegnap is, azelőtt is, de még sosem láttam őket ilyen közelről. Egy pillanatra megtorpantam becézés közben, és ő megérezte a lélegzetnyi szünetet, felült, elhúzódott. Magamhoz szoritottam. Ostobának éreztem magam, tehetetlennek. Legszívesebben azt mondtam volna, hogy szeretem. Hogy szeretem a visszereit is, és, hogy ne menjen el, soha, soha.

Nem beszéltünk róla. Tudtuk mind a ketten, hogy júniusban visszavárják a munkahelyére, hogy el fog utazni. Egyszer futólag megemlítette, hogy nem szereti a távolsági telefonokat és a hosszú leveleket, és én ezt annak fogtam fel: ami. Jelzésnek, hogy ha elutazik, nem lesz folytatása a dolognak. Eleinte nem érdekelt. Több nő is volt az életemben, akiknél nagyon örültem volna, ha a megfelelő pillanatban vonatra szállnak. Élveztem, amit a jelen nyújtott, a jövőtlenség felelőtlenségével együtt. Ahogy azonban egyre közeledett az elutazás időpontja, előbb hetekben lehetett mérni, aztán napokban, végül órákban, minden felkavarodott. Magam sem tudtam, hogy mit kívánok, hogy mit kívánhatnék. Francesca persze könnyedén kaphatott volna állást az intézetben, ha akar. De tudtam, hogy nem szereti ezt az országot. Idegen itt, még ha mindenütt talpra esik is. Hiányzott neki a napfény, a meleg, az otthoni gyümölcsök íze, a barátai. Az, hogy én menjek Olaszországba, nevetséges ötletnek tűnt. Különbösen is képtelen voltam elképzelni magunkat egy másik házban, mintha a görög drámaszerkesztés szerint létezhetnénk csak egy helyszínen, egy cselekmény, egy idő. És ez az idő most lejárt.

Búcsúzóul egy címet kaptam tőle ajándékba. Keresett egy építési irodát, ami főleg régi épületek rendbe hozására specializálódott. Azt mondta, tudja, hogy magamtól sosem jártam volna utána, és ő boldogabban megy el, ha tudja, hogy legalább valamennyi esélye van, hogy rendbe hozatom a házat.

Nem engedte, hogy kivigyem a repülőtérré.

– Utálom a búcsúzkodást – mondta. – Még a végén elbögöm magam.

Azt hiszem, inkább attól félt, hogy én bögöm el magam, egy férfi, a nagy tudós, ország-világ színe előtt. Kora reggel indult, lehetetlen időpontban. Felébresztett, és magamra hagyott. Nem tudtam mihez kezdeni. Mászkáltam szobákból ki, szobákba be. A délelőtti éles napfényben minden eddiginél jobban látszottak a romlás jelei. A földszinti nagy nappaliban, amit Francesca kék-arannyal rendezett be újra, a tapétán vöröses vonalak futottak szerte, valami rozsdás csőrendszer térképészlete.

Kikerestem a noteszemből az építész telefonszámát. Miközben tárcsáztam, még nem tudtam pontosan, mit fogok mondani, de a férfi, akivel beszéltem, szakszerű volt, és tapasztaltan irányította a beszélgetést.

Renoválást. Igen, vállalnak, korhű és iparművészeti renoválást is, de az persze drága. Mekkora a ház? Megmondtam, hogy a pontos területét nem tudom. Harmincöt szobából áll. A szám nem lepte meg, vagy legalábbis a telefonon keresztül nem hallatszott. A pontos cím után érdeklődött, és megkérdezte, mikor jöhetnének ki személyesen. Mielőtt bármit mondhatna, látnia kell a helyet és az épület állapotát. Ez persze magától értetődő volt.

Bő egy hét múlva maga az irodavezető állított be. Meglepődtem, azt hittem, legalábbis középkorú lesz, de a pufók, izzadásra hajlamos fiatalember nem sokkal lehetett több harmincévesnél. Végigjárta a házat a pincétől a padlásig, a falakat tapogatta, kopogtatta, ajtókereteket, ablakokat vizsgált. Én úgy jártam mögötte, mint egy pórázon

tartott vadállat. Más dolgom lett volna, nem gondoltam, hogy ilyen hosszú ideig fog vizsgálódni. Ráadásul majd kétórás vizit után azt mondta, hogy nem tud választ adni. Amennyiben komolyan gondolom, hogy tataroztatni kívánom a házat, kihozza az iroda statikusát. Néhány helyen mintát is kell vennie, és szüksége lenne az eredeti tervrajzokra is. Talán könnyelmű voltam, de a kezébe nyomtam a tartalék kulcsot, és felhatalmaztam, hogy jöjjön bármikor, hozzon, akit akar, csak engem hagyjanak békén. Ez volt a szerencsém.

Három héttel később ők találtak rám. Eszméletlenül feküdtem a bejárati ajtó mögött. Kórházba vittek. Bizonytalan emlékeim vannak egy mentőautó belsejéről is, de az első teljesen tudatos kép a világoszöld falú szoba, a palackok, csövek tompa csillogása. Egy nővér állt mellettem, két orvos, és abban a pillanatban, hogy kinyitottam a szemem, kérdezgetni kezdtek. Leginkább arra voltak kíváncsiak, tudom-e, hogy hív-nak, milyen nap, milyen hónap van, és hol vagyok. Azt hiszem, indokolatlanul go-romba lehettem, mert azt feleltem, hogy amennyiben ők nem viccből hordják a fehér köpenyt, akkor nyilvánvalóan kórházban vagyok, és nyilvánvalóan nem voltam telje-sen magamnál, mert különben hét lóval sem tudtak volna idevonszolni. Az idősebbik orvos rutinosan felnevetett, és azt mondta, örül, hogy visszatért a humorom. Azt fe-leltem, hogy fáradt vagyok, szívesen aludnék egyet, de előtte még számtalan kérdésre kellett válaszolnom. Megemlítettem a korábbi rosszullétemet, mire ők bölcsen hüm-mögtek. Mikor elindultak az ajtó felé, én voltam az, aki utánuk szólt.

– Elnézést, de lehet már tudni, hogy mi bajom van? Hogy mitől megy ki időnként a biztosíték?

Az idősebbik visszafordult, komolyan nézett rám. Legszívesebben azt mondtam vol-na, hogy ne zavartassa magát, és kérje meg a sminkes lányt, igazítson még a vonásain.

– Amennyiben nem tévedünk, Mr. Sappshaw, ön cukorbeteg. Ez annyit jelent, hogy a szervezete, amely egyébként igen szűk határok között tartja a vércukrát, nem képes megfelelő mennyiségű hormont előállítani. Ezért aztán az ön vércukra az élettani he-lyett jóval magasabb értékeket ér el. Amikor behozták, éppen hatszorosa volt a kívá-natosnak. Mint ahogy azt nyilván tudja, a cukorbetegség ma már kezelhető. Diéta, gyógyszerek, hormonpótlás. Mindazonáltal a körülmények, ahogy a betegség fellé-pett, ez a hirtelenség, az ön kora, hm, további kivizsgálást tesz szükségessé. Most pró-báljon meg pihenni. Azt mondta, hogy fáradt, nem?

Maga a kórházi tartózkodás, úgy értem, a pusztá körülmények, nem voltak olyan kellemetlenek, mint ahogy lehettek volna. Különszobám volt, mindenki a legvégső határig türelmes és szolgálatkész volt velem. Eddigi életemben kerestem annyi pénzt, és akaratomon kívül is szert tettem annyi kapcsolatra, hogy minden helyzetben kivált-ságos legyek.

Két dolog kinzott leginkább. Az első a tétlenség volt. Megfosztva szokásos eszköze-imtől, de folyamatosan áramló ötletekkel, hamarosan úgy éreztem, hogy kedvenc já-tékszerem, régi barátom, a tulajdon agyvelőm, most, hogy képtelen vagyok komoly táplálékot nyújtani neki, engem fog felfalni. Rengeteget gondoltam Francescára. Né-hány gyenge pillanatomban már majdnem felhívtam, de aztán nem tettem mégse. Ugyan mit segítene, ha eljönne? Részvevő nagynéniként vagy irtalmas szamaritánus-ként állni az ágyam mellett nem az ő világa. És ha eljönne is, elmenne újra. Az, hogy én éppen beteg vagyok, nem változtat a tényeken. Ez a szépséges és logikus levezetés pedig azon nem változtatott, hogy hiányzott, folyamatosan és céltalanul.

A meddő, egymásba akaszkozó gondolatköroknél már csak egy dolog gyötört job-

ban. Az állandó kiszolgáltatottság. Rövid idő alatt világossá vált, hogy sikerült szert tennem egy olyan betegségre, amely állandó figyelmet követel magának. Nem elég, hogy előírattatik, mit kell egyek, gondosan ügyelve minőségre és mennyiségre egyaránt, az sem mindegy, hogy mikor. A gyógyszer pedig, ezt a hormont nem lehet tablettában vagy porban lenyelni, mint más becsületes gyógyszert, hanem injekciós tűvel kell a bőröm alá juttatni, szintén előre rögzített időpontokban. Elmagyarázták, hogy ha futni akarok, teniszezni vagy úszni, külön figyelmet kell fordítsak a pluszkalória-bevitelre, és ajánlatos lenne rendszeresen ellenőriznem a cukor mennyiségét a tulajdon vizeletemben. Hogy utáltam, te szent isten. Nem mintha olyan sokat úsztam vagy kirándultam volna életemben, vagy a szakácsművészet hódolójának számítottam volna. De a tény, hogy valaminek a megtétele nem pusztán az akaratomtól függ, hogy nincs lehetőség a probléma logikai tisztázására és megoldására, az örjönégiség feldühtett.

A munkatársaim felajánlották, hogy hazavisznek, a kórház saját betegszállító autót bocsátott volna a rendelkezésemre. Taxival mentem haza, a kaputól elküldtem a kocsit, és miközben lassan, majdhogynem óvatosan sétáltam a bekötő úton, azon gondolkodtam, milyen komikus is vagyok. Egy taxi mint a függetlenség bizonyítéka, egy könnyű séta mint az extravagancia jele. Francesca június közepén utazott el. Mire kiengedtek a kórházból, július vége felé járt. A kert a szó szoros értelmében buzgott az élettől. A levelek zöldje összekeveredett a forró levegővel, és tapintható, tömör valósággá változtatta a szót: nyár. Kedvem támadt bemenni a fák közé, belegázolni a fű- és gázszövevénybe. Melegem volt. Ledobtam a zakómat, és ott is hagytam, ahogy továbbmentem. Kicsivel később az ingem is hasonló sorsra jutott. Az ember nem tud eltévedni a tulajdon kertjében, még ha olyan méretes is, mint az enyém. Amikor finom verejtékcseppek ültek ki a bőrömről, jelezve, hogy a vércukrom megint nyugtalanodik, és felfedeztem, hogy a keksz, amit ilyen alkalmakkor meg kell ennem, a zakóm zsebében maradt, tudtam, merre forduljak.

Nem pontosan a főbejárat felől érkeztem. Az épület amolyan szabálytalan félprofilban bukkant elélem, amit csak abszolút amatőrök vagy nagyon profik kapnak lencsevégre. A zabolátlan napfényben a falak makulátlan hófehérnek látszottak, a kiugrók, tornyok, diszítések kontúráját mintha tűhegyes ceruzával rajzolták volna. Egy pillanatra olyannak láttam a házat, mint nagyon régen, talán sosem létezett gyermekkori nyarak idején, és amit még sosem éreztem, boldog voltam, hogy az enyém.

Az élet, bár új, óramű szerint megszakított ritmusban, de újraindult. A kémia, a matematika törvényei mit sem változtak az alatt az egy hónap alatt, amit én a kórházban töltöttem. A régi szenvedély – a tudás és nem tudás határán való küzdelem – kezdett újra birtokába keríteni. Körülbelül három hete éltem már otthon, amikor csengett a telefon. Az utóbbi időben hozzászóktam, hogy a munkatársaim lehetetlen időpontokban és indokokkal telefonálgatnak, nyilván azért, hogy ellenőrizzék, nem heverek-e valahol öntudatlanul egy lépcső alján. Ehhez mért szívélyességgel vettem fel a kagylót, de csalódnom kellett. A csecsemőarcú fiatalember volt, az építésziroda vezetője.

– Elnézést, hogy zavarom, professzor úr – mondta –, de csak most értesültem róla, hogy kiengedték a kórházból.

Nem vagyok professzor, akartam morogni automatikusan, de aztán hagytam.

– Végeztünk a vizsgálatokkal. Visszaadnám a kulcsokat, és egyben elmondanám a véleményemet is. Természetesen, csak ha érdekli még a dolog.

Nem mondtam neki, hogy jobban érdekel, mint valaha. Megbeszéltünk egy időpontot, ami kevésbé tűnt alkalmatlannak a többinél, és ő pontos volt.

Kövérkés arcát nem barnította le a nyári nap, csak pozsgásabbá tette. Az egyik oldalsó szalonba vezettem, abba, ami az egykori rózsakeretre nyílt. Miközben helyel kínáltam, arra gondoltam, hogy ha a munkások, teherautók elvonultak, kertészeket hívatok, és a kertet is rendbe hozatom. Ahogy visszafordultam, láttam, hogy engem néz feszülten, és csak a pillanatra vár, hogy belekezdhessem. Ránéztem, és igyekeztem olyan arcot vágni, amely meggyőzi osztatlan figyelméről.

Volt abban valami fenyegető, ahogy kinyitotta az aktatáskáját, és akkurátusan előszedgette a papírjait. Ahogy beszélt, egymás után sorolva a nehézségeket, hibákat, károsodásokat, amiket felfedeztek, az az érzésem támadt, hogy egy maratoni alkudozás részese lettem, hogy valamire elő akar készíteni. Félbeszakítottam.

– Egyszer már mintha megmondtam volna. Elég jelentős anyagi háttérrel rendelkezem. Nem érdekel, hogy mennyit kér, feltéve, hogy kevesebb, mint ami a bankomban van. Kerül, amibe kerül, essenek neki.

Rám nézett, egy pillanatra mintha bosszúság felhőzte volna be az arcát, aztán belevágott.

– Attól tartok, uram, még mindig nem értett meg. A házát nem lehet renoválni. Mintha említette volna, hogy az édesapja tervezte az épületet. Nem volt gyakorlott mérnök, ugye? Nagyon sok mindent nem vett figyelembe, főleg a talajadottságokat. Az alapozás elégtelen, a szigetelés úgyszintén. Igazság szerint nemcsak hogy renoválni nem lehet, de komoly esély van rá, hogy néhány éven belül életveszélyessé válik. Az egyetlen megoldás az lenne, ha az egészet lebontanánk és kőről kőre újraépítenénk az eredeti tervrajz korrigálásával, a külalak megőrzésével. Természetesen hívhat másikat céget, szakembereket, de nem hiszem, hogy más véleményük lehetne.

– De hát – tanácstalanul körbenéztem – egyáltalán nem látszott ennyire komolynak, azt hittem, hogy csak a vakolat meg néhány...

Majdnem durván vágott közbe. – Az egész épület csúszik. A repedések, amiket maga is lát, nem pusztán a felszínen futnak, hanem végig a falakban, le az alapokig. A fémgerendák, amiket használtak, eredetileg egy új kísérleti ötvözetből valók, amiről később kiderült, hogy alkalmatlan. Nemcsak hogy maga korrodál, de a falak minőségét is rontja. És még valami, uram. Az ön dolgozószobája és laboratóriumai. Csoda, hogy eddig nem szakadt le. Egy lakóházat nem ilyen súlyos műszerek tárolására terveznek.

Ezek után nem volt mit mondanom. Kitöltöttem a csekket, ami fedezte az eddigi munka költségeit. Kikísértem, és megígértem, hogy gondolkodom a ház újraépítésén. A kocsit kilincset fogva még visszafordult, az arca egy pillanatra majdnem könyörgőre váltott. – Uram, ne felejtse el. Ez az épület már most sem teljesen biztonságos. Az ön helyében mielőbb keressenek egy másik lakást.

Mindennek lassan három éve. Azóta sem hívtam fel az irodát, és egy pillanatig sem merült fel bennem, hogy elköltözhetnék. Magam láttam neki a javításoknak. Betonnal töltöttem fel a réseket, vakoltam, visszaillesztettem a mozaikköveket. De a repedések újra megjelentek, a mozaik lehámlott, kövek mozdultak el, falak roppantak össze. Ma már jóformán csak a toronyszoba ép, hihetetlenül, a fizika törvényeivel dacolva áll, míg alatta, körülötte lassan felmorzsolódik a ház. Heti két napot még mindig a városi irodában dolgozom, a többit a saját laboratóriumomban. Egy kicsit talán kevesebbet, egy kicsit talán lassabban – könnyen fáradok, az inzulinadagomat az utóbbi időben

kétszer emelték –, de változatlan gyönyörűséggel. Energiáimat azonban, amiket egy bizonyos pontig egyetlen dologra használtam, most meg kell osztanom. Van, hogy órákig nézegetem magam anyám régi, barokk keretes tükreben. Máskor eszeveszett vágy fog el, hogy kilószám szürcsöljek édes, sárga húsú őszibarackot, és ilyenkor hosszú percekbe telik, míg visszakényszerítem magam az eredeti gondolatmenethez.

Nem arról van szó, hogy megbántam volna, ahogy éltem. Órákig ülök a toronyszoba nagy ablakában, hallgatom a ház baljós neszeit: kínlódó roppanásokat, lehulló zörejeket, a saját fáradt légzésemet, s közben eltölt valami nevenincs szomorúság. A veszteségé, hogy eltékoztam valami ritka és értékes jószágot, amit pedig rám bízta, és amiben örömeimet lelhettem volna.

Luca Anna

SZÉPSÉG

Sújtó erő a szépség Tág szemek
félgömbje Felhó-láng pupilla tágul
Fejének feszített gyufa
éles öröme s iszonya
a felsistergő foszforlobbanástól

LASSAN FORMÁT ÖLT

Milyen szerencse hogy
nem tudja senki. Szégyen
nem érheti, nyilvános folt
nem eshet rajta, csendben,

ahogy a többit is titokban,
úgy rágja szégyenét. Az arca meg se moccan.

*

A rezzenetlen rettenet. Megszürkült krumplikon
a tompa kés zaja.
Hallani szinte, hogy csapódik össze, előrebukva,
szálanként haja.

*